

Warszawa, 23. kwietnia 2024 r.

Stanowisko organizacji pozarządowych po Ogólnopolskiej Naradzie o Lasach

Zakończył się pierwszy etap Ogólnopolskiej Narady o Lasach. Podsumowując dwudniowe rozmowy i wypracowywanie rozwiązań uwzględniających różne perspektywy, organizacje społeczne i przyrodnicze, biorące udział w Naradzie, przedstawiają swoje stanowisko na zakończenie obrad.

Zobowiązania koalicji rządzącej, poparte przez większość polskiego społeczeństwa, zakładają trwałe wyłączenie 20% lasów z wycinek ze względu na najwyższe wartości przyrodnicze i społeczne. To absolutne minimum, którego oczekują Polki i Polacy.

Kryteria wyłączeń zaproponowane przez Lasy Państwowe są pod tym względem dalece niesatysfakcjonujące. Wiele z nich opiera się nie na rzeczywistej wartości przyrodniczej i społecznej, ale na prostym fakcie, że na danych obszarach Lasy Państwowe i tak nie prowadzą i nie będą prowadzić gospodarki leśnej. Organizacje nie zgadzają się na takie połowiczne propozycje i chcą, żeby w 20% znalazły się wszystkie najcenniejsze przyrodniczo lasy. Chodzi tu przede wszystkim o proponowane i projektowane parki narodowe (w tym Puszcza Białowieska i Karpacka), starolasy, cenne lasy o wysokim stopniu naturalności oraz najcenniejsze lasy społeczne.

Konieczne jest utrwalenie wyłączeń za pomocą odpowiednich form prawnych. Procedury z tym związane muszą jednak gwarantować, że proces wyznaczania i wyłączania zostanie zakończony jak najszybciej, by w jak największym stopniu ocalić najcenniejsze lasy, które są wciąż wycinane i zagrożone wycinkami. Zaprezentowana na Naradzie propozycja Lasów Państwowych jest pod tym względem nie do przyjęcia, gdyż proponuje metody zatwierdzania, które sprowadzą proces na manowce.

Jednocześnie zgadzamy się, że zanim zostaną wypracowane niezbędne trwałe rozwiązania prawne, lasy najcenniejsze przyrodniczo oraz te, w których trwają obecnie konflikty ze społecznościami lokalnymi, muszą być jak najszybciej objęte czasowym moratorium na wycinki.

Organizacje pozarządowe biorące udział w Naradzie zdają sobie sprawę z istotności drewna jako ekologicznego i trwałego surowca. Jednocześnie mają świadomość, że wyłączenie z użytkowania 20% powierzchni lasów może spowodować lokalne zmniejszenie pozyskania i podaży drewna. Dlatego zapisane w umowie koalicyjnej wyłączenie z użytkowania 20% powierzchni lasów wymaga działań organizacyjnych i finansowych w celu sprawiedliwej rekompensaty społecznej kosztów wprowadzonych zmian.

Niezbędne są także zmiany, które zmniejszą marnowanie drewna poprzez: wprowadzenie zakazu spalania pierwotnej biomasy drzewnej w energetyce zawodowej, wprowadzenie zakazu eksportu nieprzetworzonego drewna poza UE, wprowadzenie obowiązku kaskadowego

wykorzystania drewna w tym recyklingu drewna poużytkowego, ograniczenie wykorzystania jednorazowych papierowych opakowań.

Organizacje zauważają też, że poza wyłączeniem 20% lasów z wycinek potrzebny jest nowy paradygmat leśnictwa odzwierciedlający zmieniające się w dobie katastrofy klimatycznej potrzeby ludzi, przyrody i klimatu.

Organizacje uczestniczące w Naradzie zwracają uwagę, że nie można traktować dwudniowego posiedzenia jako zamkniętej całości, a jedynie jako wstępny etap procesu, który powinien być starannie zaprojektowany i zaplanowany. Oczekujemy od Ministerstwa Klimatu i Środowiska przeprowadzenia tego procesu w sposób przemyślany, a jednocześnie sprawny.

Pracownia na rzecz Wszystkich Istot
Fundacja Frank Bold
Fundacja Greenpeace Polska
Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
Fundacja Fota4Climate
Fundacja Lasy i Obywatele
Fundacja Alarm dla Klimatu
Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze
Klub Przyrodników